

РЕШЕНИЕ

№ 22361

гр. София, 29.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в
публично заседание на 19.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Стела Спасова, като разгледа дело номер **5056** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно процесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 1, ал. 2 във вр. с, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на Е. Д. П., ЕГН: [ЕГН], чрез адв. Н., с която са предявени два обективно съединени иска за неимуществени и за имуществени вреди срещу ГД „Изпълнение на наказанията“. Твърди се, че със заповед №001/03.01.2019г. на и.д. Началник на затвора [населено място] ищецът бил преместен в постоянно заключено помещение, без право да участва в колективни мероприятия. Последната била отменена, като незаконосъобразна, с определение от 23.05.2019г. по ЧНД 8214/2019г. на СРС. По делото П. бил представляван от адвокат, на когото заплатил възнаграждение в размер на 400 лева.

Ищецът твърди, че престоял в заключено помещение в продължение на 4 месеца и 25 дни. Това го лишило от възможност за достатъчна двигателна активност и от право да посещава учебни занятия. Последното възпрепятствало възможността да му бъдат приспаднати почти 40 дни от определеното наказание. Освен това, ищецът страдал от ухапвания на дървеници, чувствал се унижен, социално изолиран, изпитвал чувство на безсилие, безпокойство, накърнено било доброто му име в затвора.

Претендира сума в размер на 18 000 лв., представляваща обезщетение за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в душевни страдания, неудобство, безпокойство,

притеснения, несигурност, стрес, напрежение, тревога, чувство на безсилие, негативни изживявания, психически страдания, множество безсънни нощи, нравствени и емоционални терзания, накърнени чест, достойнство, добро име в обществото, унижение, сринамо самочувствие, накърнено социално общуване, неприспадане на времето, което би се приспаднало от посещаване на учебни часове, вследствие незаконното издаване на Заповед №001/03.01.2019г. на гл.инспектор, и.д. Началник на затвора С.. Сумата се претендира, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на увреждането - 03.01.2019г. до окончателното изплащане на сумата, както и със сторените разноси по делото.

Освен това, с исковата молба се иска и обезщетение за причинените му имуществени вреди в размер на 400 лв, представляващо заплатено на 13.04.2019г. адвокатско възнаграждение в производство по обжалване на незаконосъобразната Заповед 001/03.01.2019г.

В хода на съдебното производство ищецът се представлява от адв. Н., който моли съда да уважи изцяло исковата претенция. Претендира присъждане на разноси, посочени в пълномощно /л.6/. В писмен отговор /л.38/ ответната страна излага доводи за неоснователност и недоказаност на претенцията. Твърди, че от исковата молба не се установява неизпълнение на задължение, вменено със закона на ответника, с което да е нарушен чл. 3 от ЗИНЗС. Заявява се, че липсват елементи на фактическия състав - претърпени вреди и наличие на причинна връзка между тях и поведението на ответника. Излага се твърдение, че неимуществените вреди не се предполагат, а подлежат на доказване на общо основание, като в конкретния случай липсват доказателства за наличие на нарушено психично или физическо здраве, което да е пряка и непосредствена последица от действие или бездействие на ответника. Не се установява причината за твърдените от ищеца негативни изживявания да е свързана с действия или бездействия от страна на администрацията. Относно хигиената в спалните и общите помещения за ползване, се посочва, че съгласно чл. 21, ал. 2 и чл. 22, ал. 2 от ППЗИНС , лишените от свобода лица са длъжни да поддържат и почистват сами по график, изготвен и утвърден от инспектора социални дейности. В заключение се твърди , че не са налице предпоставките от фактическия състав на отговорността по чл. 203, ал. 1 от АПК във вр. с чл. 284, ал. 1 от ЗИНС, поради което искът е неоснователен и недоказан. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 8 ГПК .

Участващият по делото прокурор от СГП дава заключение, че исковата претенция е неоснователна и недоказана и предлага да бъде отхвърлена.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

По данни от Доклад за л.св. Е. П., изготвен от ИСДВР Св.А. /л.50 и сл./, ищецът изтърпява присъда със зачетен предварителен арест от 09.11.2015г. до 12.07.2016г. и от 20.07.2018г. до 03.12.2018г. по НОХД 458/2016г. по описа на ОС-Благоевград. За периода от 03.12.2018г. до 18.12.2018г. Е. П. е бил под домашен арест. Същият е постъпил в затвора С. за изпълнение на мярка за неотклонение „задържане под стража“ на 20.12.2018г.

За времето от 03.01.2019г. до 28.05.2019г. със Заповед № 004/03.01.2019г. на началника на затвора, на осн. чл. 248, ал.1, т.1 от ЗИНЗС П. е настанен в 6-та група, в постоянно заключено помещение,

без право на участие в колективни мероприятия. С определение от 23.05.2019г. по НЧД № 8214/2019г. по описа на СРС, НО, 99 състав, посочената по-горе заповед е отменена, вследствие на което на 28.05.2019г. Е. П. е преразпределен в 11-та група до влизане в сила на присъда, с която му е наложено наказание 8 години лишаване от свобода. След това е настанен в 12 група за осъдени лица. По данни от докладната записка, спазвайки правилата в затвора и за добро поведение, съгласно ЗИНЗС, поетапно режимът на П. е заменен от строг на общ и на 10.02.2023г. е преместен в затворническо общежитие от открит тип „К.“. Освободен е условно предсрочно от Затвора на 31.08.2023г.

От докладната записка се установява и че в 6-та група няма обособено помещение за спорт, но на мястото за престой на открито има възможност за поддържане на физическа форма чрез спортни уреди, като на всички задържани и лишени от свобода се е осигурявало излизане на престой на открито един час и половина на ден, по утвърден график.

През учебната 2021г./2022г. П. завършва 11-ти клас в СУ „Св.И. Р.“ към Затвора –гр.С..

Приложени са Протокол № 019387/30.01.2019г. и Протокол № 22-036476 от 28.03.2019г. /л. 56 и 56 гръб/, относими към исковия период, от които е видно, че на обект „Централен софийски затвор“ е извършена дезинсекция /химическа/ -хлебарки и дървеници с биоцид „К-отрин“, „С.“ и дератизация /механична с капани и лепливи/–сив плъх, черен плъх, домашна мишка и обикновена. В тази връзка, съдът съобрази и Протокол от проверка по отношение на мероприятията по дезинфекция, дезинсекция и дератизация /л.63 гръб/, от Столична регионална здравна инспекция от 19.02.2019г. Извън изрично цитираните протоколи са представени и множество други от ответника, но същите касаят дати, извън визирания исков период.

По делото са изслушани показанията на свидетеля С. Н. Н.. От същите се установява, че свидетелят познава Е. П. от затвора С. от времето, когато още не е имал присъда, и е бил настанен в 11 група, когато са ходили по един час на фитнес. Свидетелства, че ищецът впоследствие /което не е спорно/ е бил изолиран в зона с повишена сигурност, където се настанявали осъдените до живот или лишени от свобода, на които предстои присъда над десет години. В помещенията с повишена сигурност е престоял около четири-пет месеца. Твърди, че П. е посещавал училище през 2019г., но след това се е отказал, защото бил изолиран, като му е споделил, че не може да ходи на училище именно заради изолацията. По това време не е посещавал и фитнеса, тъй като изолираните не ги допускали никъде. Потвърждава, че П. често се оплаквал, че страда от дископатия, че в стаята има дървеници, хлебарки, че хигиенните условия са лоши, че е депресиран.

По делото е представена справка от СУ „Св.И. Р.“, от която се установява, че Е. П. е приет през учебната 2018г./2019г. в 9-и клас на основание свидетелство за завършен 8-и клас и подадено заявление по образец с вх.№ 231-336/05.09.2018г. и започнал учебната година на 15.09.2018г., като ученик в учебен център към Затвора, [населено място]. В справката се посочва още, че от 03.12.2018г. ищецът не посещава учебни занятия и е отписан от училищния регистър поради допуснати неизвинени отсъствия. Записан е отново в 9-и клас през следващата учебна 2019г./2020г. През учебната 2020/2021г. завършва 10 клас и му е издадено удостоверение за завършен първи гимназиален етап. Съдът в тази връзка съобрази и представеното Удостоверение за завършен първи гимназиален етап на средно образование серия Г-21 № 007617 /л.110/

При така установената фактическа обстановка, съдът обосновава следните правни изводи:

В съответствие с чл.7 от ЗОДОВ, искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по местожителството на увредения срещу органите по чл. 1, ал. 1 и чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите.

При проверка на допустимостта на иска съдът намира, че са налице положителните процесуални предпоставки, обуславящи правото на ищеца да иска от съда да се произнесе по предявената претенция, с която е сезиран. Допустимостта на иска се извежда от наведените от ищеца обстоятелства в исковата молба, че е неблагоприятно засегнат от действието на отменен по съдебен ред като незаконосъобразен административен акт, издаден от началника на Затвора С.-Заповед № 004/03.01.2019г . Твърдението в исковата молба е, че увреждането е настъпило в Затвора С., в който към исковия период ищецът изтърпява наказание лишаване от свобода. Ангажираното правно основание на иска е чл. 203 от АПК във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, поддържано в о.с.з. Искът е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд-София град по реда на глава XI от АПК, като предявен пред компетентния съд, при спазване правилата за родова и местна подсъдност.

Исковата молба е подадена от лице с надлежна активна процесуална легитимация и е насочена против ответник с надлежна пасивна процесуална легитимация. Съгласно чл. 205 от АПК искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Безспорно, ГДИН е юридическо лице и като такова е надлежният ответник по материалното правоотношение по предявеният иск срещу него по чл. 205 от АПК. Съгласно чл. 12 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" /ГДИН/ се явява пасивно легитимирана страна, т.к. представлява юридическо лице към министъра на правосъдието със седалище С. на бюджетна издръжка, и осъществява пряко ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, в който смисъл има правосубектност да бъде надлежен ответник по делото. Според чл. 12, ал. 3 от ЗИНЗС затворите и областните служби "Изпълнение на наказанията" са териториални служби на ГДИН, респ. началникът на Затвора С. се явява длъжностно лице на ответника.

Исковата молба отговаря на формалните изисквания за форма и съдържание, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, е частично основателна, по следните съображения:

Според текста на чл. 203, ал. 2 от АПК, за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, който се явява специален закон в производството за обезщетение. Препращането е само към материално-правните норми, касаещи имуществената отговорност.

Съгласно разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. ЗОДОВ доразвива принципа, че всеки дължи обезщетение за вредите, които е причинил виновно другиму, като създава облекчен ред за ангажиране на отговорността на

държавата за вредите, причинени на нейните граждани от органите на администрацията при изпълнение на правно-регламентирана административна дейност. Исковата защита е възможна при условията на чл. 1 от ЗОДОВ. Във фактическия състав на отговорността на държавата за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от трите елемента на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Доказателствената тежест за установяване на кумулативното наличие на всичките три предпоставки се носи от ищеца, търсещ присъждане на обезщетение за причинени му вреди. Вредите не се предполагат, а следва да се докажат от ищеца. По силата на общата препращаща разпоредба на чл. 144 от АПК, за неуредените в този дял въпроси се прилага Гражданският процесуален кодекс / ГПК /. Според чл. 8, ал. 2 от ГПК, страните посочват фактите, на които основават исканията си, и представят доказателства за тях, а по силата на чл. 154, ал. 1 от ГПК, всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. В тази връзка съдът е дал изрични указания на ищеца и ответника относно разпределянето на доказателствената тежест с определение от 30.07.2024г. по настоящото дело.

За да възникне право на обезщетение, е необходимо ищецът в настоящото производство да докаже наличието на следните кумулативни предпоставки: настъпила вреда в правната сфера на ищеца, която включва реално причинени нематериални вреди, незаконосъобразен административен акт на орган или длъжностно лице на ответника, като вредата трябва да е настъпила в резултат на незаконосъобразния акт, и да е налице пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилата вреда. Отговорността по ЗОДОВ е обективна. Държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от отговорното длъжностно лице. Вредата, като правен институт представлява накърняване имуществото на правните субекти или на техни неимуществени блага. Когато е засегнат патримониумът на едно лице вредата е имуществена, тя се състои в претърпяване загуба или пропусната полза. Границите на отговорността се разпростират до вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

От релевираните в исковата молба и допълнителната уточняваща такава обстоятелства, на които се основават иските и техният петитум, следва да се приеме, че се търси отговорност на Държавата за вреди, причинени от административни органи, при и по повод административна дейност, с правно основание чл. 1 от ЗОДОВ. По правната си същност искът по чл. 1 от ЗОДОВ е осъдителен. Интересът от осъдителния иск е налице, когато ищецът твърди, че притежава изискуемо притезание срещу ответника, което последният не удовлетворява.

Настоящият състав счита, че ищецът е формулирал редовна претенция във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, като твърди, че от незаконосъобразния акт на ответника при или по повод изпълнение на административна дейност, е произлязла твърдяната от нея вреда.

По делото е безспорно, че е налице първата предпоставка - с влязъл в сила съдебен акт е отменена като незаконосъобразна заповед, издадена от Началника на Затвора С.. Отмененият като незаконосъобразен административен акт представлява правопораждащ правото на обезщетение юридически факт от категорията на юридическите действия.

Видът на незаконосъобразния акт, вредите от който подлежат на обезщетяване, определян по признаците, визирани в АПК, не се сочи като законов критерий за приложението на ЗОДОВ. За разлика от него, понятието "административна дейност" е посочено изрично както в съдържанието на правната норма на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, така и в нейното заглавие: "Отговорност за дейност на администрацията". Определяща е дейността на органа - негов издател. Административният характер на дейността по издаване на индивидуалния административен акт, при или по повод на която са причинени вреди на гражданите или юридическите лица, определя правното основание на иска за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления като такова по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. В тази връзка съдът съобрази предписанието на т. 8 от Тълкувателно постановление № 2/19.05.2015 г., постановено по ТД № 2/2014 г. на Общите събрания на I и II колегии на ВАС и Общото събрание на съдиите от Гражданска колегия на ВКС, според което, че отношенията между лишените от свобода от една страна и затворническата администрация от друга, не са равнопоставени, а са такива по упражняване на държавна принуда. Специализираните органи по изпълнение на наказанията са административни органи и осъществяват дейността си в изпълнение на предвидени в закона правомощия. Техните актове / включително заповедите за налагане на дисциплинарни наказания / са актове по изпълнение на административна дейност, поради което претенциите за вреди от тях подлежат на разглеждане от административните съдилища на основание чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ и чл. 128, ал. 1 т. 5 от АПК.

Съдът намира за неоснователно възражението, че предявените иски са погасени по давност. Последнат се свързва с изтичането на предвиден в закона период от време, през който субектът на правото бездейства и не го упражнява. Нормата на чл. 203, ал. 2 от АПК предвижда за неуредените въпроси за имуществената отговорност да се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ за вреди. В ЗОДОВ обаче не се урежда въпроса за погасителната давност и в частност началният момент, от който същата започва да тече, както и давностния срок за погасяване на правото да се търси обезщетение от държавата за причинени вреди от имуществен или неимуществен характер. Съгласно § 1 от ЗР на ЗОДОВ за неуредените въпроси в закона се прилагат разпоредбите на гражданските и трудови закони. Следователно приложение следва да намерят разпоредбите на Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), уреждащ института на погасителната давност. Съгласно чл. 110 от ЗЗД, с изтичането на петгодишна давност се погасяват всички вземания, за които законът не предвижда друг срок. Според предписанието на т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т.гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, при незаконни фактически действия или бездействия на администрацията вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на тяхното преустановяване. От този момент съгласно цитираното тълкувателно решение започва да тече погасителната давност за тези вземания.

Заповед № 001/03.01.2019г. на Началника на Затвора С., с която Е. Д. П. е настанен, на основание чл.248, ал.1, т.1 от ЗИНЗС, в постоянно заключено помещение, без право на участие в колективни мероприятия, е отменена с Определение от 23.05.2019г. по НЧД № 8214 по описа на Софийски районен съд за 2019г., влязло в сила на същата дата. Видно от доказателствата по делото, П. е престоял в постоянно заключено помещение до 28.05.2019г., когато е преразпределен в 11 група. Исковете са предявени на 21.05.2024г. Ето защо, същите не са погасени по давност.

С оглед обстоятелството, че е налице отмяна на административен акт, отменен като незаконосъобразен по съответния ред, съдът намира, че е осъществена първата предпоставка за уважаване на исковата претенция .

За иския период, вследствие настаняването на л.св.П. в постоянно заключено помещение, без право на участие в колективни мероприятия, според настоящият състав, се доказва, че поради забрана да посещава фитнеса, му е ограничена двигателната активност. От докладната записка е видно, че в 6-та група, където е бил настанен л.св. в иския период няма обособено помещение за спорт, макар да има възможност за поддържане на физическа форма чрез спортни уреди. От свидетелските показания, които съдът кредитира с доверие като последователни и непротиворечиви, се установява, че за процесния период от пет-шест месеца П. не е посещавал фитнеса, и не е имал възможност за пълноценна двигателна активност, тъй като „изолираните не ги допускат никъде“.

На следващо място, по отношение на претендирани страдания, вследствие на ухапвания от дървеници, съдът намира за установено, че въпреки провежданите от администрацията дейности за дезинфекция, дезинсекция и дератизация, същите не са били достатъчно ефективни и ефикасни, с оглед посоченото от свидетелят Н.. Последният е категоричен, че П. системно е споделял оплакванията си в тази насока. Ответникът не отрича и не ангажира достатъчно надлежни доказателства, опровергаващи твърдението за наличието на дървеници в спалните помещения, в които е бил настаняван П.. Обстоятелството, че са предприети действия за обезпаразитяване не обуславя извод за изпълнение на задълженията на затворническата администрация в тази насока, при липса на резултат от така извършваните дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация. За иския период - от 03.01.2019г. до 28.05.2019г., в който е бил настанен в постоянно заключено помещения, без право на участие в колективни мероприятия, ищецът е претърпял неимуществени вреди, които са следствие от незаконосъобразната заповед и нарушаване на общата забрана на нечовешко и унижително отношение. Несъмнено описаните недостатъчно обезпаразитяване на спалните помещения, довело до наличие на дървеници, причиняват емоционален стрес, безпокойство, чувство на унижение, които превишават целите на изтърпяване на наказанието.

Безспорно, обстоятелството, че в резултат на незаконосъобразната заповед, освен в лоши битови условия, без възможност за двигателна активност ищецът обективно е бил лишен от възможност за обичайното социално общуване с други лишени от свобода, изпитал е неудобство, безпокойство, стрес и чувство на безсилие. Налице е пряка

причинна връзка между отменения акт и посочените вреди.

По отношение на претендираните неимуществени вреди, причинени от невъзможността на П. да посещава учебни занятия, съдът намира следното:

Видно от Докладна записка от 02.01.2025г./л.51/, ищецът е бил задържан под стража от 20.07.2018г. до 03.12.2018г. по НОХД №458/2016г. на ОС Благоевград. Мярката му е изменена на домашен арест от 03.12.2018г. до 18.12.2018г. От Справка /л.119/, издадена от СУ „С. И. Р.“ е видно, че Е. П. е приет през учебната 2018г./2019г. в 9-и клас на основание свидетелство за завършен 8-и клас и подадено заявление по образец с вх.№ 231-336/05.09.2018г. и започва учебна година на 15.09.2018г., като ученик в учебен център към Затвора, [населено място]. Същият от 03.12.2018г. не посещава учебни занятия, поради което заради отсъствия е отписан от училищния регистър.

При тези обстоятелства, съдът приема, че ищецът не е посещавал по други причини учебни занятия – тъй като е бил с наложена мярка за неотклонение „домашен арест“, считано от 03.12.2018г., поради които е отписан заради отсъствия. Ето защо счита, че не е налице пряка причинна връзка между това събитие и издаването на процесната заповед.

По отношение размера на претендираните неимуществени вреди:

С поред практиката на Съда по правата на човека, чл. 3 от ЕКПЧ налага на държавата да се увери, че лишеният от свобода изтърпява наказанието си при условия, съответстващи на зачитането на човешкото достойнство, че начинът на изпълнение на мярката не излага заинтересованото лице на отчаяние или изпитание, надхвърлящи по интензивност неизбежното ниво на страдание при престой в затвора, и че по отношение на практическите изисквания на лишаването от свобода, здравословното и душевно състояние на лишения от свобода са гарантирани чрез предоставяне на необходимите грижи - така Решение от 27.11.2012 г. на ЕСПЧ по делото Ч. срещу България, окончателно, постановено по жалба № 45358/04, т. 60 от него и цитираната в същата точка съдебна практика. Съдът в същото решение е приел - т. 61, че изключването на лице от затворническия колектив само по себе си не представлява форма на нечовешко отношение, като уточнява предназначението на по-строгия режим спрямо лица, които се предполага, че са опасни - да предотвратят опити за бягство, нападение или безпорядък сред затворническия колектив. ЕСПЧ е посочил в друго решение, че отнасянето е "нечовешко" когато, между другото, е умишлено, непрекъснато в продължение на часове и причиняващо действителна телесна повреда или силно физическо или психическо страдание. Отнасянето е "унизително", когато предизвиква у пострадалия такива чувства на страх, безпокойство и малоценност, които да го унижат и подтиснат.

От съвкупната преценка на представените по делото доказателства, съдът намира, че искът с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предявен от П. е частично доказан по своето основание - относно преживени неимуществени вреди, изразяващи се в липса на двигателна активност и наличие на хлебарки, при изложените по-горе уточнения. Тези вреди са следствие на незаконосъобразен административен акт, отменен по съдебен

ред, в съвкупност с условията, при които е бил поставен в помещение от заключен тип без право на участие в колективни мероприятия, включващи и ограниченията и лишаването от определени права, довели до нарушение на чл. 3 от ЕКПЧ.

Искът на лицето, лишено от свобода, на което допълнително е наложено ограничение вследствие на Заповед № 001/03.01.2019г., следва да се разглежда от гледна точка на приложението на чл. 3 от ЕКПЧ, съдържащ забрана за изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, каквато е и постоянната практика на ЕСПЧ, застъпена в Решение № 9251/12.07.2017 г. на ВАС по адм. д. № 5621/2016 г., III отд., Решение № 174/09.01.2017 г. на ВАС по адм. д. №13974/2015 г., III отд. и др.

Както бе посочено по-горе, самият престой в заключеното помещение обективно води до негативни последици върху емоционалното, психическото и физическото състояние на всяко лице. В случая тези последици са възникнали и в по-голяма степен, предвид кумулацията с други фактори - съзнанието на ищеца за несправедливост поради лишенията, които е търпял да не посещава фитнеса, предвид данните от свидетелските показания, че преди това е посещавал активно. По тези съображения, без всякакво съмнение режимът, при който ищецът е бил поставен, е оказал пряко негативно влияние върху душевното и психическото му състояние, тъй като несправедливо е бил подложен на изпитание, превишаващо по интензивност неизбежното ниво на страдание, присъщо на обичайния режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

Установените негативни преживявания на ищеца са в пряка и непосредствена последица от настаняването му там, въз основа на незаконосъобразен административен акт, в нарушение на забраните за нечовешко и унижително отношение по чл. 3 от ЕКПЧ и чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, на чл. 10, ал. 1 от Международния пакт за граждански и политически права, ратифициран с Указ № 1199 на Президиума на Народното събрание от 23.07.1970 г., обн. ДВ бр. 60/1970 г., в сила за Република България от 23.03.1976 г., както и на чл. 29 от Конституцията на РБ, всички въвеждащи по същество идентична забрана, и на основание чл. 4 от ЗОДОВ подлежат на възмездяване чрез обезщетение.

Обезщетение се дължи за всички претърпени преки и непосредствени неимуществени вреди, за периода от настаняването на ищеца на 03.01.2019г. до извеждането му от заключеното помещение на 28.05.2019г. На основание чл. 52 от ЗЗД при неимуществените вреди, съдът следва да определи обезщетението по справедливост, с оглед характера на деянието, естеството на увреждането и степента на претърпените морални и физически страдания. В тази връзка съдът взе предвид, че по делото не се ангажираха доказателства за особено висок интензитет на негативни преживявания – съществено влошаване на здравето, клинични изяви на травми от ухапвания или психотични такива, както и търсене на медицинска помощ и ровеждане на лечение. Съдът съобрази също, с оглед твърдението, че П. е страдал от дископатия, че дори и да се приеме този факт за доказан, на основание чл. 161 от ГПК, то не са налице доказателства за негативно повлияване на това състояние, вследствие на незаконосъобразното поведение на ответника.

По изложените съображения, съдът намира, че справедливото обезщетение в случая следва да се определи в размер на 1000 лв за периода от 03.01.2019г. до 28.05.2019г. В

тази връзка бе съобразена и съдебната практика на съдилищата, както и тази на ВАС по сходни случаи. За разликата от 1000 лв. до пълния предявен размер от 18 000 лв., искът се явява недоказан по размер и следва да бъде отхвърлен, като такъв.

С оглед частичната основателност на главния иск, основателен се явява и акцесорният иск за законната лихва върху тази сума. Върху определената сума като обезщетение за неимуществени вреди се дължи законната лихва /чл. 86, ал. 1 от ЗЗД/ от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. Това е моментът на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт /Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, т.4/, като длъжникът се смята в забава и без покана /чл. 84, ал.1 от ЗЗД/. В случая се дължи законна лихва за забава върху сумата от 1000 лева, представляваща обезщетение за нематериални вреди, за периода от 23.05.2019г. до датата на окончателното плащане на задължението. Ето защо, искането за присъждане на законна лихва за периода от издаването на заповедта- 03.01.19г., до датата на нейната отмяна, е неоснователно.

По отношение иска за имуществени вреди в размер на 400 лева, равняващи се на заплатеното адвокатско възнаграждение при оспорването на прозесната заповед:

Съгласно разпоредбата на чл. 248, ал.4 ЗИНЗС заповедите на началника на затвора за настаняване в постоянно заключени помещения без право на участие в колективни мероприятия, подлежат на обжалване пред районния съд по местонахождението на затвора или ареста при условията и по реда на чл.111 ЗИНЗС, като производството се движи по реда на АПК.

Видно от приложеното адм.д. 8214/2019г. по описа на СРС, разноски, в производството по обжалване на Заповед № 001/03.01.2019г. не са претендирани. Следва да бъде посочено, че крайният момент, в който може да бъде заявено присъждането на разноски е устните състезания- аргумент от разпоредбата на чл. 80, ал. 1 от ГПК, приложим по силата на препращащата норма на чл. 144 АПК-страната, която е поискала присъждане на разноски, представя на съда списък на разноските най-късно до приключване на последното заседание в съответната инстанция. В противен случай тя няма право да иска изменение на решението в частта му за разноските. Денят на устните състезания е крайният момент, в който страната може да поиска присъждане на разноски, а не в по-късен момент. Като е пропуснал да заяви искането си за присъждане на разноски своевременно, ищецът е пропуснал възможността за репарирание на претърпените от него вреди в размер на заплатеното адвокатско възнаграждение. Процесуалното бездействие на страната, не прави иска с правно основание чл. 1 ЗОДОВ допустим. / В подобен смисъл, по аналогия Определение № 10267 от 11.10.2021 г. по адм. д. № 9241/2021г., Определение № 9751 от 28.09.2021 г. по адм. д. № 8899/2021г., двете на ВАС/. В тази връзка следва да бъде посочено, че процесуалната възможност за претендиране на обезщетение, равняващи се на сторени разноски в производства по ЗАНН, преди измението с ДВ, бр. 94/29.11.2019 г., е неприложима, тъй като, както бе коментирано по-горе, за оспорването на заповеди по чл.248 ал.4 ЗИНЗС, приложим е процесуалният ред, предвиден в АПК, субсидиарно -този по ГПК, а не ЗАНН.

Предвид изложеното, съдът намира искът за присъждане на имуществени вреди в размер на 400 лв., равняващи се на сторените по делото разноски по адм.д. 8214/2019г. по описа на СРС е недопустим. Като такъв, същият следва да бъде оставен без разглеждане, а производството по делото в тази част – прекратено.

При този изход на спора, разноски се следват на страните по съразмерност. Ищецът претендира такива за 2060 лв. - заплатено адвокатско възнаграждение.

Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 111 лева адв. хонорар по съразмерност, съобразно уважената част от иска. На ответника са дължат, съгл. чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ също разноски, като следва да бъде определено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв., съгл. чл. 24 от Наредбата за правната помощ, от което по съразмерност следва да се присъдят 95 лева.

Воден от горните мотиви и на основание чл. 203 и сл. от Административно процесуалния кодекс във вр. с чл. 1, ал. 2 и чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, както и на основание чл. 10, ал. 3 от с.з., Административен съд София град, 18 състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" да заплати на Е. Д. П., ЕГН [ЕГН], сумата от 1000 /хиляда / лева за неимуществени вреди, претърпени в периода от 03.01.2019г. до 28.05.2019г., от настъпяване в постоянно заключено помещение без право да участва в колективни мероприятия, наложено със Заповед № 001 от 03.01.2019г. на Началника на Затвора С., отменена като незаконосъобразна с Определение от 23.05.2019г. на Софийски районен съд, ведно с законната лихва върху тази сума, считано от 23.05.2019г., до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ иска в останалата част, над сумата от 1000 лева, до пълния претендиран размер от 18000 лева, както и претенцията за заплащане на лихва върху главницата за периода от 03.01.2019г. до 22.05.2019г., като неоснователни и недоказани.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявения от Е. Д. П., ЕГН [ЕГН], срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" иск за заплащане на имуществени вреди в размер на 400 лева, равняващи се на заплатено адвокатско възнаграждение в производството по обжалване на Заповед № 001/03.01.2019г., като недопустим и ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази част.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" [населено място] да заплати на Е. Д. П., ЕГН [ЕГН] разноски по делото в размер 111 /сто и единадесет / лева.

ОСЪЖДА Е. Д. П., ЕГН [ЕГН] да заплати на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" сумата от 95 /деветдесет и пет/ лева юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано чрез Административен съд София град пред Върховен административен съд на Република България в четиринадесетдневен срок от

съобщението до страните, че е изготвено.

Препис от решението да се връчи на страните по делото.

СЪДИЯ: